

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 5C/30/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2509201644
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Hricková
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2019:2509201644.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany JUDr. Ľudmilou Hrickovou v právnom spore žalobkýň: 1. S. K., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, a 2. C. K., rod. K., nar. XX.X.XXXX, obe žalobkyne trvale bytom J. XX, G., obe zastúpené právnym zástupcom: JUDr. Dalibor Kuciaň, advokát so sídlom Žilinská cesta 130, Piešťany, proti žalovanej: Nemocnica Alexandra Wintera, n. o., so sídlom Winterova 1780/66, Piešťany, IČO: 36084221, zastúpenej právnym zástupcom: Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s.r.o., so sídlom Palárikova 14, Bratislava, IČO: 35960728 o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30.000,- eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 18.000,- eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 65.000,- eur žalobu žalobkyne v 1. rade z a m i e t a .

IV. V prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 54.500,- eur žalobu žalobkyne v 2. rade z a m i e t a .

V. Vo vzťahu medzi žalobkyňou v 1. rade a žalovanou žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

VI. Vo vzťahu medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovanou žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

VII. Návrh žalobkýň v 1. a v 2. rade na prerušenie konania z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 12.11.2009, doručenou Okresnému súdu Piešťany dňa 12.11.2009, sa tri žalobkyne: S. K., C. K. a K. K., upresnenou podaním z 12.11.2009, domáhali od žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, žalobkyňa v 1. rade v sume 95.000,- eur, žalobkyňa v 2. rade v sume 72.500,- eur a žalobkyňa v 3. rade v sume 67.500,- eur, titulom neoprávneného zásahu do osobnostných práv ich zomrelého otca a manžela a do osobnostných práv žalobkýň, pôvodcom zásahu ktorého bola žalovaná. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania.

2. Žalobkyne svoje žalobné nároky odvodzovali od skutočnosti, že manžel žalobkyne v 1. rade a otec žalobkýň v 2. a v 3. rade, T. K., nar. 10.5.1952, sa dňa 16.2.2007 necítil dobre, má zvýšenú

teplotu a zvracal, následkom čoho išli na pohotovosť. V nedeľu 17.2.2007 začal hovoriť nesúvislo, mal halucinogénne stavy, na čo žalobkyňa v 1. rade telefonovala na lekársku pohotovosť, pričom lekár jej telefonicky odporučil prísť s chorým pacientom osobne, aby zmenil lieky na penicilín. Po naordinovaní penicilínu, na žiadosť žalobkyne v 1. rade o vyšetrenie jej manžela T. v zariadení žalovanej bol manžel a otec žalobkyní prijatý na interné oddelenie žalovaného, kde bol hospitalizovaný do 23.2.2007. V období od 23.2.2007 do smrti manžela a otca žalobkyní, t. j. do 4.3.2007, bol manžel a otec žalobkyní hospitalizovaný na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny, pričom diagnostika a liečba boli zamerané na komatózny stav s postupne sa zhoršujúcimi životnými funkciami. Celkový priebeh ochorenia a zdravotnú starostlivosť poskytnutú v rozhodnom období žalobkyňa v 1. rade popísala vo svojej žiadosti o prešetrenie náhleho úmrtia jej manžela a otca ich detí, ktorú adresovala Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „ÚDZS“), keďže mala vážne podozrenia zo zanedbania zdravotnej starostlivosti, spočívajúceho v zlej a neskorej diagnostike a liečbe. ÚDZS oznámil žalobkyne v 1. rade výsledok šetrenia jej podania, potvrdil jej podozrenia z porušenia zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“). Následne jej oznámil jeho ďalší postup podľa § 50 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z. z. zdravotných poisťovních, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 581/2004 Z. z.“). Zo zdravotnej dokumentácie zomrelého manžela a otca žalobkyní, výsledkov šetrenia ÚDZS posudzujúceho príčiny smrti T. K., postupy lekárov neboli podľa zákona správne a adekvátne. Keďže postupy lekárov poskytujúcich zdravotnú starostlivosť boli v rozpore so zákonom, boli protiprávne, za ktoré objektívne zodpovedá žalovaná. Žalovaná bola poistená pre zodpovednosť za škodu z prevádzky neštátneho zdravotníckeho zariadenia v spoločnosti UNIQUA poisťovňa, a. s., táto poisťovňa naradila žalobkyniam škodu, ktorú by bol a inak povinná nahradiť žalovaná podľa § 16, § 420 ods. 2, § 447b a § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa v 1. rade pred podaním žaloby žiadosťou zo dňa 17.9.2007 požiadala od žalovanej náhradu škody za spôsobenú smrť jej manžela, mysliac pritom na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak bezúspešne, keďže žalovaná riešila len skutočnú škodu na základe jej poisťnej zmluvy, nezohľadniac zásah do osobnostných práv žalobkyní v 1. až v 3. rade a do osobnostných práv zomrelého T. K.. Žalovaná svojím protiprávnym konaním spôsobila manželovi a otcovi žalobkyní neodstrániteľnú, absolútnu ujmu - smrť., pričom už táto okolnosť sama osebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia vo väčšom rozsahu, hoci je zrejmé, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Je potrebné, aby pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliadol 1.) tak na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, hlavne na nenapraviteľný následok vzniknutý následkom smrti T. K. a dôsledky vyvolané u žalobkyní v 1. až v 3. rade, a 2.) aj na okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby tak, aby bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

3. Žalobkyne si žalobou uplatnili dva žalobné nároky. Prvým nárokom bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom neoprávneného zásahu do života a telesnej integrity ich blízkej osoby podľa § 15 Občianskeho zákonníka. Samotným úmrtím T. K., ktoré bolo následkom neoprávneného zásahu zo strany žalovanej, došlo k zásahom do osobnostných práv zomrelého T. K., do jeho práva na život, práva na súkromný a rodinný život, čím došlo k pretrhnutiu ďalšej tvorby a rozvoja vzťahov s ostatnými ľudskými bytosťami, na ktorú mal T. K. za svojho života právo. Predčasným úmrtím mu už nebolo umožnené nadobudnúť napríklad status starého otca, čo tiež tvorí neoddeliteľnú súčasť súkromného života. Podľa názoru žalobkyní, tzv. posmrtná ochrana osobnosti podľa § 15 Občianskeho zákonníka je účinná len vtedy, ak sa zadosťučinenie prizná v peniazoch, pretože len v takom prípade pôsobí preventívne nielen proti rušiteľom, ale aj na všetkých ostatných, ktorí zamýšľajú urobiť neoprávnený zásah do osobnostnej integrity zomrelej osoby.

4. Druhým žalobným nárokom bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do osobnostných práv samotných žalobkyní, konkrétne do ich súkromného a rodinného života, podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Úmrtím manžela a otca žalobkyní, spôsobeným žalovanou, došlo k neodvratiteľnému, neodčiniteľnému, mimoriadne významnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do práva na ochranu súkromia žalobkyní, ich rodinného života, keďže s nebohým T. K. tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu. Žalobkyne poukázali na ust. § 11 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že do rámca všeobecnej ochrany osobnosti patrí aj právo na súkromie. Následky predmetného zásahu do súkromia žalobkyní sú nereparovateľné, pričom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch môže aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Nakoľko v danom prípade už nie je možné ani upustiť

od neoprávneného zásahu, ani odstrániť následky uskutočneného zásahu, do úvahy prichádza len primerané zadostučinenie v peniazoch.

5. Žalobný nárok v časti o zaplatenie sumy 45.000,- eur si žalobkyňa v 1.rade uplatnila titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života, telesnej integrity, súkromného a rodinného života jej manžela (pozn. a otca spoločných detí). K tejto sume dospela vynásobením sumy 1.500,- eur za každý spoločný prežitý rok s jej manželom. Zaplatenia sumy 50.000,- eur sa domáhala titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom jej súkromného a rodinného života, ku ktorej sume dospela vynásobením sumy 1.000,- eur za každý rok jej veku v čase smrti manžela. Žalobou sa teda domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej sume 95.000,- eur. Žalobkyňa v 2. rade sa žalobou domáhala zaplatenia sumy 43.500,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života, telesnej integrity, súkromného a rodinného života jej otca. K tejto sume dospela vynásobením sumy 1.500,- eur za každý spoločný prežitý rok s jej otcom. Zaplatenia sumy 29.000,- eur sa domáhala titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom jej súkromného a rodinného života, ku ktorej sume dospela vynásobením sumy 1.000,- eur za každý rok jej veku v čase smrti jej otca. Žalobou sa teda domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej sume 72.500,- eur. Žalobkyňa v 3. rade sa žalobou domáhala zaplatenia sumy 40.500,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života, telesnej integrity, súkromného a rodinného života jej otca. K tejto sume dospela vynásobením sumy 1.500,- eur za každý spoločný prežitý rok s jej otcom. Zaplatenia sumy 27.000,- eur sa domáhala titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom jej súkromného a rodinného života, ku ktorej sume dospela vynásobením sumy 1.000,- eur za každý rok jej veku v čase smrti jej otca. Žalobou sa teda domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej sume 67.500,- eur.

6. Uznesením č. k. 5C/30/2009-127 zo dňa 13.3.2013 súd, okrem iného, rozhodol o vylúčení žalobného návrhu žalobkyne v 3. rade proti žalovanej o zaplatenie sumy 67.500,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady trov konania na samostatné konanie. Dôvodom vylúčenia žalobného nároku žalobkyne v 3. rade na samostatné konanie bolo, že jej bolo súdom priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, a že v jej prípade nebola žiadna procesná prekážka vo veci ňou uplatňovaného žalobného nároku, na rozdiel od žalobkýň v 1. a v 2. rade. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 1.6.2013.

7. Vylúčenému žalobnému nároku žalobkyne v 3. rade bola v podateľni súdu pridelená nová spisová značka: 14C/100/2013.

8. Žalovaná navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť z dôvodu, že žalobkyne nepreukázali príčinnú súvislosť medzi konaním žalovanej a spôsobenou ujmu, čo by mohla preukázať iba znaleckým posudkom. V danom prípade treba skúmať aj súčasný stav medicínskej vedy, ktorý nie je rovnaký v každom zdravotníckom zariadení, prihliadnuť na skutočný zdravotný stav zomrelého pacienta a prognózy jeho zdravotného stavu v súvislosti s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou. ÚDZS vo veci č. k. ZS 203/00017/2007 neprizval súdneho znalca, ale iba dvoch konzultantov, ktorí sú v dokumentácii citovaní anonymne, a ich kvalifikáciu nie je možné z toho dôvodu preveriť. Poukázala na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 25Cdo 1807/2001 zo dňa 24.4.20013 a sp. zn. 25Cdo 168/2003 zo dňa 25.11.2003, ktoré sa zaoberali príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym úkonom, príp. liečeným postupom non lege artis a škodou ako následkom. Žalobkyňami uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy považovala za neprimerane vysokú. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo/2005/203 zo dňa 27.10.2003, podľa ktorého určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí v každom jednotlivom prípade vychádzať z úplného skutkového stavu, lebo iba tak možno vytvoriť záruky, že určením výšky priznaného peňažného zadostučinenia dôjde k zákonom požadovanému primeranému zmierneniu vzniknutej závažnej nemajetkovej ujmy. Ďalej poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1Co/89/97 zo dňa 28.4.1998, podľa ktorého samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Žalovaná dodala, viackrát prejavila ľútosť nad predmetnou udalosťou, prijala opatrenia podľa záverov ÚDZS. Dodala, že nebhý rodinný príslušník žalovaných pred predmetnou liečbou u žalovanej bol ťažko chorý, pretože už od roku

1989 trpel závažnou diagnózou následkom ťažkého úrazu hlavy s trvalým následkom, bol liečený na psychologickú diagnózu s priznaním plnej invalidity, neskôr čiastočnej invalidity.

9. Súd nariadil na prejednanie veci viacero pojednávanií, vykonal dokazovanie listinami, a to žiadosťou žalobkyne v 1. rade adresovanou riaditeľke ÚDZS, oznámením ÚDZS zo dňa 14.8.2007, žiadosťou žalobkyne v 1. rade zo dňa 17.9.2007, oznámeniami UNIQUA poisťovne, a. s. z 12.3.2008 a z 19.12.2008, obsahom spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/100/2003, výsluchom svedka Ladislava Záhumenského, výsluchmi a vyjadreniami žalobkyň, vyjadreniami právnych zástupcov strán sporu, lekárskymi správami o zdravotnom stave žalobkyne v 1. rade, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o vdovskom dôchodku, lustráciou v Sociálnej poisťovni, a zistil tento skutkový stav:

10. Zo žiadosti žalobkyne v 1. rade adresovanej riaditeľke ÚDZS súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade požiadala predmetnú inštitúciu o prešetrenie náhleho úmrtia jej manžela T. K., ktorý sa dňa 26.2.2007 necítil dobre, mal zvýšenú teplotu, zvracal, preto navštívili pohotovosť, tam mu podali dve injekcie, nakoľko lieky vyzvracal. Od soboty 17.2.2007 mu boli naordinované antibiotiká, stále maj teploty a pocity na zvracanie. V nedeľu v doobedňajších hodinách manžel žalobkyne v 1. rade začal hovoriť nesúvislé a nerealistické vety, napr. videl v byte zvieratá, nevedel nájsť svetlo v kúpeľni, vravel, že sa v byte bojí. Keďže týchto prejavov sa žalobkyňa v 1. rade zľakla, zatelefonovala na pohotovosť, na čo ju lekár požiadala, aby prišli osobne, aby mohol zmeniť lieky na penicilín. Na pohotovosť prišli do 10 minút od ukončenia telefonátu, lekár medzitým odišiel k inému pacientovi, sestra jej dala do rúk recept na penicilín s tým, že nemusí čakať na lekára, čo žalobkyňa v 1. rade odmietla, vzhľadom na zdravotný stav jej manžela. Aj v čakárni mal jej manžel zvláštne prejavy správania, nechápal, prečo boli v čakárni rôzne letáky, prečo sú v čakárni, či je chorý on alebo žalobkyňa v 1. rade. Po príchode lekára, a po podaní informácií žalobkyňou v 1. rade, ten sa začal pýtať na požívanie alkoholu a urobil vyšetrenie moču na zistenie prítomnosti hnisu. Žalobkyňa v 1. rade požiadala lekára o vyšetrenie manžela v nemocnici. Po odchode z pohotovosti manžel žalobkyne v 1. rade nechcel nastúpiť do auta, lebo netušil, že ide o ich auto. Na internom oddelení žalovanej manžel žalobkyne podstúpil vyšetrenie EKG, moču, RTG pľúc, z ktorého žalobkyňa v 1. rade ako laik videla zatienenú ľavú časť pľúc. Manžel odpovedal na otázky lekára dezorientovane, napríklad nevedel uviesť adresu svojho bydliska. Aj tento lekár sa pýtal na požívanie alkoholu napriek tomu, že jej manžel nebol žiadny alkoholik, chodieval na pivo len príležitostne s priateľmi do jedného podniku. Už vtedy mala žalobkyňa v 1. rade tušenie, že nejde o obyčajnú chrípku, s manželom žila 30 rokov, a nikdy v živote nemal takéto príznaky. Po týchto vyšetreniach manžela žalobkyne hospitalizovali v ten istý deň, t. j. 18.2.2007 na internom vyšetrení. V pondelok 19.2.2007 bola žalobkyňa v 1. rade na návšteve manžela v nemocnici, manžel mal kalný pohľad, nebol schopný sám sa napiť vody, mala dojem, že ju ani nespoznal, čo bolo iba na druhý deň jeho pobytu v nemocnici, čo videla aj ich dcéra. Manželovi nemal kto podať na internom oddelení prvé dva dni pohár vody, či zistila pri pohľade na nedotknutú fľašu vody, ktorú mal manžel pri posteli. O utorok 20.2.2007 mala žalobkyňa v 1. rade informáciu, že manžel bol na vyšetrení CT, kde sa údajne ukázala malá krvná zrazenina, ktorej nevenovali pozornosť s tým, že sa mala vstrebať. Manželovi nasadili trojfázové lieky, nakoľko nebola určená diagnóza. V noci mal údajne tri epileptické záchvaty, bol prevezený na oddelenie ARO, kde bol priviazaný k posteli. Na druhý deň žalobkyňa v 1. rade videla na manželovi zdureniny a hrču na hlave. Na ďalší deň bol opäť prevezený na interné oddelenie napriek tomu, že bol v bezvedomí. Lekárku MUDr. Pravdovú prosila o sprostredkovanie prevozu manžela do nemocnice v Bratislave, tá sa však opätovne pýtala na požívanie alkoholických nápojov manžela, o diagnóze vôbec nič nehovorila. Žalobkyňa v 1. rade sa od priateľov, z lekárne, nemocnice dozvedela, že z jej manžela urobili alkoholika, z čoho žalobkyňa v 1. rade usúdila, že sa nevenovali diagnostike, že príčinu videli v alkohole, čím bola vec pre nich vybavená. Žalobkyňa požiadala priateľku -lekárku z Bratislavy o návštevu zariadenia žalovanej v Piešťanoch, ktorá sa porozprávala s lekárom interného oddelenia, a až po spoločnom rozhovore s ním manželovi v pondelok 26.2.2007 urobili odber mozgového moku, z vyšetrenia ktorého zistili manželovi herpetický vírus. Po telefonickom spojení s infekčnou klinikou v Bratislave bola manželovi nasadená liečba, ktorá však nezabrala, na infekčné oddelenie do Bratislavy ho už ani nechceli prijať. Infekčné preto urobili na áre v Piešťanoch, a od pondelka 26.2.2007 do soboty 3.3.2007 žalobkyne nemohli T. K. navštíviť. Žalobkyňa v 1. rade zdôraznila, že starostlivosť o jej manžela na oddelení ARO bola dobrá, čo sa nedalo povedať o internom oddelení. T. K. mohli žalobkyne ísť navštíviť až 3.3.2007, pričom jedna dcéra pricestovala až z Anglicka, aby mohla otca v nemocnici navštíviť, a čakal týždeň aby ho mohla vidieť. Na druhý deň, t. j. 4.3.2007, zomrel.

11. Z oznámenia ÚDZS č. 100895/0047 zo dňa 14.8.2007 adresovaného žalobkyni v 1. rade súd zistil, ÚDZV prešetrením podania žalobkyne v 1. rade zistil, že manžel žalobkyne v 1. rade (pozn. a otec žalobkyne v 2. rade) bol prijatý na interné oddelenie žalovanej dňa 18.2.2007, na ktorom bol hospitalizovaný do 23.2.2007, kde mu boli poskytnuté všetky vyšetrenia na objasnenie horúčkovitého stavu, ako aj antibiotická a podporná liečba pre príznaky infekcie dýchacích ciest. Neurologické konzílium bolo vyžiadané do 24 hodín po prijatí (za 5 dní hospitalizácie na internom oddelení bolo realizované trikrát). Napriek progresii neurologických príznakov však nebola indikovaná a realizovaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až dňa 26.2.2007 (názor neurológa mohol byť ovplyvnený nesprávne hodnoteným CT mozgu 20.2.2007). Je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá až 26.2.2007 už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia (hoci výhľady na vyliečenie aj pri včasnej diagnostike boli neisté). Neurologické konziliárne vyšetrenia (stále sa meniacimi lekármi) neboli prínosom v diagnostike, ani v liečbe. Biochemický a cytologický nález odobratého likvoru (mozgomiechovej tekutiny) bol už potom vysoko suspektný pre herpetický zápal mozgu. V celkovom kontexte je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá 26.2.2007 už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia, pričom výhľady na vyliečenie pri anamnéze malatického ložiska po subdurmálnom hematóme a organickom psychosyndróme aj pri včasnej diagnostike boli neisté. Na záver ÚDZS skonštatoval, že výkonom dohľadu bolo zistené porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., že podanie žalobkyne v 1. rade bolo opodstatnené, že ÚDZS bude postupovať podľa § 50 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z. z. a svojich vnútorných predpisov.

12. Zo žiadosti žalobkyne v 1. rade zo dňa 17.9.2007 adresovanej žalovanej súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade požiadala žalovanú o náhradu škody za spôsobenú smrť jej manžela následkom ne kvalifikovaného postupu pri vyšetrení a počas hospitalizácie jej manžela v zariadení žalovanej, čo konštatoval aj ÚDZS, a to v sume 500.000,- Sk (16.599,96 eura) pre prípad mimosúdneho urovnania.

13. Z oznámení UNIQUA poisťovne, a. s. z 12.3.2008 a z 19.12.2008 súd zistil, že táto poisťovňa vyplatila z poisťovnej zmluvy poistenej žalovanej pre prípad poisťovnej udalosti - úmrtie p. K., poisťné plnenie po odpočítaní 10 % pre zmluvnú spoluúčasť poistenej žalovanej, v sume 29.145,- Sk (967,44 eura) titulom primeraných nákladov spojených s pohrebom podľa § 449 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, z ktorého už poskytla zálohu v sume 24.079,- Sk (799,28 eura) a na účet žalobkyne v 1. rade mala poukázať zvyšnú sumu priznaného poisťného plnenie, t. j. sumu 5.066,- Sk (168,16 eura). Dňa 19.12.2008 poisťovňa oznámila žalobkyni v 1. rade, že jej a účet pošle ešte ďalšie poisťné v sume 123.725,- Sk (4.106,92 eura) titulom jednorazového odškodnenia pozostalej manželky podľa § 447b Občianskeho zákonníka a § 91 a §94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Poisťovňa vychádzala z príjmu jej manžela, ktorému bol 2.6.2006 uznaný invalidný dôchodok vo výške 4.413,- Sk mesačne (146,48 eura) a úrazovú rentu vo výške 1.315,- Sk (43,65 eura) mesačne.

14. Z obsahu spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/100/2003 súd zistil nasledovné:

- predmetom sporu sp. zn. 14C/100/2003 je vylúčený nárok žalobkyne v 3. rade, ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že starostlivosť o jej nebohého otca zo strany odporcu bola minimálna. Zdravotná sestra mu priniesla lieky v miske, ktoré položila na stôl a odišla preč napriek tomu, že jej otec bol priviazaný k posteli, pričom lieky mu podala ona osobne, keďže tam bola zrovna prítomná. Keď jej otec zomrel mala 27 rokov, bola neho naviazaná, často s ním trávila víkendy a keď zomrel, bolo to najhoršie obdobie v jej živote, bol to pre ňu šok;
- svedkyňa MUDr. K. T. vypovedla, že po preštudovaní lekárskej dokumentácie nebohého T. K. zistila, že nebol zdravý človek, bol na plnom invalidnom dôchodku pre organický psychosyndróm, prekonal úraz mozgu s posttraumatickým poškodením v r. 1989, bol liečený neurológom a psychiatrom. V čase prijatia do nemocnice v r. 2007 tomu predchádzali 2 dni ochorenia, bol na pohotovosti a druhýkrát bol privezený na interné oddelenie, kde bol prijatý pre ťažký zápal pľúc, mal teploty a psychické poruchy, preto mal ihneď nasadenú antibiotickú liečbu a celú komplexnú liečbu. Pre jeho psychické poruchy bol na konzílium privolaný neurológ a to viackrát. Nakoľko mal pacient v minulosti páčenú parientálnu kosť do mozgu a bol mu v minulosti odsávaný hematóm v mozgu, predpokladalo sa, že toto ložisko môže byť príčinou jeho psychicky zmeneného stavu. Na doporučenie neurológa bola pacientovi urobená lumbálna punkcia, na základe ktorej sa zistilo, že môže ísť o vírusové ochorenie a robilo sa preto CT vyšetrenie. Medzitým bol konzultovaný infektológ a doporučili sa antibiotiká, ktoré sa aj podávali. U pacienta boli epileptické záchvaty, prehĺbila sa strata vedomia, preto bol preložený na intenzívnu liečbu na aro, kde bol až do konca života;
- žalobkyňa v 1. rade bola vo veci vylúčeného nároku vypočutá ako svedkyňa, súdu uviedla, že smrť jej manžela ju veľmi zasiahla, rovnako i dcéry a celú rodinu, pretože bol v podstate zdravý človek, 5

rokov bol na plnom invalidnom dôchodku v dôsledku úrazu hlavy, potom asi 12 rokov na polovičnom, inak bol zdravý, chodieval si brigádnicky privyrobiť do Talianska na jablká, chodili spolu na chalupu, na výlety, plávať, lyžovať. Problémy s alkoholom nemal;

- súd vykonal znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia neurológia a infektológia za účelom vykonania odborných šetrení a vypracovania znaleckého posudku pre posúdenie otázky adekvátnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti nebohému T. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. 4.3.2007 zo strany odporcu, teda či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá lege artis alebo non lege artis, a na podanie znaleckého posudku ustanovil Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., znaleckú organizáciu v odbore Zdravotníctvo a farmácia, ktorý podal znalecký posudok č. 69/2015 vo veci posúdenia poskytnutia zdravotnej starostlivosti neb. T. K.;

- zo znaleckého posudku č. 69/2015 podaného Inštitútom forenzných medicínskych expertíz s.r.o. súd zistil, že komplexne, počas hospitalizácie od 16.2.2007 do 4.3.2007 nebola pacientovi poskytovaná starostlivosť v súlade s postupmi lege artis, keď došlo zo strany odporcu k pochybeniu v súvislosti s nevykonaním lumbálnej punkcie dňa 23.2.2007, ale až 26.2.2007. Lumbálna punkcia u T. K. nebola vykonaná dňa 23.2.2007, čo v tom čase a v konkrétnej klinickej situácii nebol v súlade s postupmi lege artis. Iné odborné pochybenie počas poskytovania zdravotnej starostlivosti T. K. v období od 16.2.2007 do 4.3.2007 nebolo zistené. V čase od 23.2.2007 do 26.2.2007 nebola odporcom zvolená diagnostická a terapeutická metóda aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23.2.2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26.2.2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite. Medicínsky následok konštatovaného postupu non lege artis, nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia neb. T. K.. Matematicky nie je možné obmedzenie šancí na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu, ak by nedošlo k postupu non lege artis. Na otázku, či mohla včasná i správna diagnostika a následné poskytnutie zdravotnej starostlivosti v správnej intenzite, znamenať pre T. K. záchranu života, znalecká organizácia odpovedala (napriek tomu, že nie je možné ustanoviť prognózu quad vitam, t. j. z hľadiska prežitia), že u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80%, avšak u včas liečených pacientov aciklovírom je úmrtnosť len 20 - 30%;
- súd prvej inštancie rozhodol prvýkrát rozsudkom č. k. 14C/100/2013-217 zo dňa 14.10.2015, ktorým žalobu zamietol, proti ktorému podala žalobkyňa odvolanie;

- Krajský súd v Trnave v uznesení č. k. 10Co/26/2016 zo dňa 31.1.2017, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 14C/100/2013-217 zo dňa 14.10.2015, v odôvodnení zrušujúceho uznesenia uviedol, že znalecká organizácia v znaleckom posudku (bod 4, str. 28, druhý odsek) zdôraznila, že medicínsky následok konštatovaného postupu non lege artis, nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia neb. T. K.. To znamená, že v konaní nesporný postup žalovanej non lege artis, teda mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia u neb. T. K.. Tomu zodpovedá aj ďalší záver v dotknutej časti znaleckého posudku, že boli obmedzené šance na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu, ktoré, podľa názoru znaleckej organizácie, vyjadriť matematicky nie je možné. Znalecký posudok teda nevylúčil možnosť zvrátiť nepriaznivý vývoj poruchy zdravia T. K., skorším začatím cieľenej liečby po lege artis vykonanej lumbálnej punkcii (ak by cieľená liečba bola začatá o tri dni skôr ako reálne bola). Podľa záverov znaleckého posudku (bod 4), znalecká organizácia na otázku, či mohla včasná i správna diagnostika a následné poskytnutie zdravotnej starostlivosti v správnej intenzite, znamenať pre otca žalobkyne záchranu života, odpovedala (napriek tomu, že nie je možné ustanoviť prognózu quad vitam, t. j. z hľadiska prežitia), že u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80%, avšak u včas liečených pacientov aciklovírom je úmrtnosť len 20 - 30%. Podľa záverov znaleckého posudku, v období hospitalizácie otca žalobkyne od 23.2.2007 do 26.2.2007, nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u neho aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23.2.2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26.2.2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite. Odvolací súd skonštatoval, že postup žalovanej v období od 23.2.2007 do 26.2.2007, s prihliadnutím na závažný stav pacienta, nesporne kvalifikovaný ako postup non lege artis, nemožno vyhodnotiť ako trojdňové „omeškanie“ s vykonaním vyšetrovacieho zdravotníckeho úkonu, ale ako porušenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytnúť ju správne a preto postupom žalovanej v uvedenej dobe nebol naplnený cieľ podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., ktorým je uzdravenie osoby alebo zlepšenie jej stavu, pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Nedošlo tak k včasnému zisteniu choroby a účinnej liečbe smerujúcich na záchranu života. Včasná a účinná liečba bola v danom prípade mimoriadne dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa znaleckého posudku u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80% a u liečených pacientov len od 20 do 30%. Táto jedinečná šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť otcovi žalobkyne zo

strany žalovanej poskytnutá (práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť).

Odvolačný súd v zrušujúcom uznesení skonštatoval, že záver prvoinštančného súdu o tom, že matematicky nie je možné vyjadriť obmedzenie šancí na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu otca žalobkyne, ak by nedošlo k postupu non lege artis, bol bez právneho významu (prognóza quad vitam, t. j. z hľadiska prežitia), pretože po žalovanej (v rukách ktorej je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť, pokiaľ medicínsky následok správneho postupu mohol mať vplyv na vývoj poruchy zdravia (ktorá skutočnosť bola v danom prípade znaleckým dokazovaním preukázaná).

Odvolačný súd v závere uviedol, že povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní malo byť pokračovať v posudzovaní nárokov žalobkyne z hľadiska ďalších atribútov zodpovednostného vzťahu za neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, viazaný pritom právnym záverom odvolacieho súdu, vzhľadom na už preukázaný protiprávny zásah žalovanej, vrátane príčinnej súvislosti. Pri posudzovaní vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne bude potrebné sa tiež vysporiadať samostatne s každým z uplatnených nárokov, z titulu neoprávneného zásahu do zákonom chránených hodnôt otca žalobkyne a z titulu neoprávneného zásahu do súkromného a rodinného života žalobkyne, vrátane ich súbehu, s prihliadnutím na kumuláciu osôb domáhajúcich sa práv z tzv. postmortálnej ochrany osobnosti;

- súd prvej inštancie rozhodol vo veci druhým rozsudkom dňa 14.11.2017 č. k. 14C/100/2013-282, a to rozsudkom pre zmeškanie žalovanej, ktorým vyhovel žalobkyni v plnom rozsahu, v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 5.12.2017, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov štátu;

- uznesením zo dňa 21.3.2018 súd zamietol návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v spojení s dopĺňacím rozsudkom, ktoré uznesenie bolo potvrdené odvolacím súdom, a to uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/25/2018-358 zo dňa 25.9.2018, proti ktorému podala žalovaná dovolanie, o ktorom nebolo doposiaľ rozhodnuté.

15. Z lekárskeho správ o zdravotnom stave žalobkyne v 1. rade, a z rozhodnutia o vdovskom dôchodku, ktoré súdu predložila na účely rozhodnutia o jej žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, súd zistil, že najneskôr v decembri 2009 jej na USG štátnej žľazy a slinných žliaz bol diagnostikovaný rozvinutý Sjögrenov syndróm na slinných žľazách s tým, že na kontroly chodievala už do reumatologickej ambulancie. Pocit suchosti očí a úst žalobkyne v 1. rade reumatologickej ambulancie začala riešiť už 1.7.2008. Žalobkyni bol od 1.1.2009 priznaný zvýšený vdovský dôchodok zo sumy 195,60 eura na 209,20 eura mesačne. Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni vykonanej dňa 4.7.2019 súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku v celkovej výške 704,30 eura mesačne.

16. Z výsluchu svedka B. X. na pojednávaní dňa 4.6.2019 súd zistil, že bol priateľom nebohého T. K. od roku 1981, boli sme kolegami v práci. Pozná sa aj so žalobkyňami, navštevovali sme sa navzájom, chodievali na spoločné akcie a výlety. Rodina T. K. bola bežnou fungujúcou rodinou. So žalobkyňou v 1. rade tvorili normálny manželský pár. Obaja sa snažili, aby ich manželstvo fungovalo, navzájom si pomáhali, ako mohli. Chodievali spolu na dovolenky. Snažili sa ušetriť peniaze aj počas bývalého režimu, aby mohli ísť na dovolenku do vtedajšej Juhoslávie. Ich vzťah bol celkom dobrý, T. K. bol organizačný typ, vedel akcie sám naplánovať a zariadiť. Žalobkyňa v 1. rade tvorila s manželom zohratú dvojicu, vedela sa mu vždy prispôsobiť. Nestažoval sa ani na rodinu, ani na svoj zdravotný stav, okrem februára 2007, keď mu počas brigády prišlo zle. Svedok vedel o tom, že v minulosti T. K. utrpel pracovný úraz hlavy, následkom čoho bol hospitalizovaný v nemocnici. Chýbala mu potom časť lebky, a že navštevoval urológa. Po úraze hlavy sa správal rovnako ako pred úrazom, iba s tým rozdielom, že mal nosiť čiapku, čo mu aj opakovane pripomínala jeho manželka, ktorá ho mala chrániť v prípade, keby sa udrel do hlavy, aby nezomrel. Po úraze už nevykonával fyzicky veľmi náročné aktivity, lebo vedel, že by to bolo veľké zdravotné riziko. Robil plavčíka na kúpalisku Eva, jedno leto. Privyrábal si aj ako zásobovač v roku 2007, ale iba pár dní vo firme Albatek Vrbové, robil aj šoféra z povolania, chodieval so svedkom v piatky na pivo. Keď svedok robil barmana, T. K. prišiel na kávu. Na pivo nechodievali každý deň, pričom sa nezvykli opíjať. Riadne staral o svoju rodinu, robil, čo mohol, aj keď bol na invalidnom dôchodku. Chodievali so svedkom na plesy, na spoločenské akcie, niekedy aj s celými rodinami, na Lodenicu, na vodné lyžovanie, na chatu. Aj jeho manželka a dcéry ho vnímali, podľa názoru svedka, ako manžela a otca, ktorý sa stará o svoju rodinu a venuje sa príbuzným. O tom, že sa T. K. vo februári 2007 necítil dobre, svedok vedel asi deň, maximálne dva, pred hospitalizáciou, pretože svedok zaviezol T. K. autom domov potom, čo

mu prišlo nevoľno počas brigády, kde sme boli obaja spolu. O tom, že bol hospitalizovaný v nemocnici, sa dozvedel od žalobkyne v 1. rade, ktorá mu telefonovala, sťažovala sa mu do telefónu, že sa k jej manželovi v nemocnici správali ako k nejakému asociálovi alebo alkoholikovi, keďže blúznil. O tom, že zomrel, sa tiež dozvedel od žalobkyne v 1. rade, ktorá mu to oznámila telefonicky. Aj po smrti T. K., zvykol svedok a ďalší priatelia zavolať žalobkyňu v 1. rade na spoločné akcie ako napríklad oslava narodenín, kam pravidla prišla, avšak vzbudzovala dojem, že sa cítila, ako keby bola piatym kolesom na voze. S dospelými dcérami Karola svedok nebol rozhodnom období (2007) v pravidelnom kontakte. Keď sa pokazilo auto jeho manželke alebo niektorej jeho dcére, svedok ho prišiel opraviť alebo inak pomôcť, ak zavolali. Žalobkyňa po smrti manžela už nebola taká spontánna, ako predtým. Žalobkyňa v 2. rade stratila milujúceho otca, prišla o jeho lásku. Z Anglicka by sa zrejme časom vrátila, otec by jej s mnohými vecami pomohol.

17. Z výsluchu a z vyjadrení žalobkyne v 1. rade na pojednávaní dňa 11.4.2019 súd zistil, že T. K., jej manžel vo februári 2007 dostal chrípku, navštívil obvodného lekára, ktorý mu predpísal antibiotiká napriek tomu. Že antibiotiká nechcel. Po troch dňoch užívania antibiotík, ktoré bral na pokyn lekára, sa jeho stav nezlepšoval, pridali sa vysoké horúčky cez 39°C. Deň potom, čo horúčka neklesla, čo bolo v nedeľu, bol manžel navyše dezorientovaný, v špajze hľadal zošit, ktorý tam ani nemohol byť, v ich byte nevedel nájsť dvere na toaletu. Vtedy som si žalobkyňa v 1. rade uvedomila, že situácia je veľmi vážna, a navštívili spolu pohotovosť, kde mal vtedy službu starší lekár, ktorý chcel manželovi predpísať iné antibiotiká s úmyslom poslať ho potom domov. Lekárovi žalobkyňa v 1. rade zdôraznila, žeby nebolo vhodné poslať ho domov, na to vystavil manželovi výmenný lístok, príp. nález, na základe ktorého šla spolu s manželom na hospitalizáciu do nemocnice, t. j. do zariadenia žalovanej. Po hospitalizácii manžela mu urobili RTG mozgu, na ktorom lekár skonštatoval akúsi bodku, ktorú nepovažoval za vážny problém. Manžel bol umiestnený na JIS-ke, vtedy bolo chrípkové obdobie a štrajkovali sestričky. Keď bola manžela navštíviť, ležal, a personál žalobkyne v 1. rade povedal, že spal. Na ďalší deň zase ležal, tiež vraveli, že spal. Po asi dvoch dňoch od hospitalizácie postrehla, že pri manželovej posteli zostala nedotknutá fľaša vody, ktorú mu sama priniesla pár hodín po hospitalizácii. Všimla som si, že na stolíku sa mu medzitým nazhromaždili lieky, ktoré logicky nepožil. Infúziu nedostával, čo si overila u sestričky. Vtedy bola pri manželovi s mladšou dcérou K., pýtali sa ďalších pacientov na izbe, či sa manžel niekedy zobudil alebo prebral, spolupacienti odpovedali, že nič také nepostrehli. Preto sa rozhodla spolu s dcérou manželovi prstami otvoriť oči, a zistili, že ich mal zakalené, pokúsili sa mu podať lieky, ktoré mal pripravené na stolíku, na čo sa začal dusiť, bolo vidieť, že bol veľmi smädný. V deň hospitalizácie manžela som telefonicky upovedomila žalobkyňu v 2. rade, ktorá bola v danom čase v Anglicku, o tom, že otec je hospitalizovaný v nemocnici, že má horúčky. Žalobkyňa v 1. rade zistila, že manžela následne vyšetrili celkom traja neurológovia, ktorí nevedeli manželovi zistiť diagnózu, prípadne zistiť príčinu ťažkostí. Jej kamarátka- lekárka z Bratislavy - jej povedala, že manželovi mali zrejme zobrať vzorku mozgového moku na vyšetrenie, čo žalobkyňa v 1. rade povedala službukonajúcej lekárke, ktorá zariadila, že manželovi bola odobratá vzorka mozgového moku hneď v piatok, ktorého vzorku následne poslali na vyšetrenie. Výsledky prišli až v pondelok, pretože príslušné laboratórium cez víkend nepracovalo. Po zistení výsledkov mozgového moku sa žalovaná a nemocnica v Bratislave - infekčná klinika spočiatku orientačne dohodli na prevoze manžela žalobkyne v 1. rade do Bratislavy, avšak infekčná klinika v Bratislave zamietla túto možnosť po podrobnom oboznámení sa s výsledkami vzorky mozgového moku s tým, že už bolo neskoro. Infekčná klinika telefonicky odporučila nasadiť manželovi trojkombináciu liekov, ktoré mu boli následne podávané v zariadení žalovanej, kde bol manžel žalobkyne v 1. rade hospitalizovaný, iba s tým rozdielom, že už bol preložený z JIS-ky na áro. Na áre mu bola poskytovaná ukážková starostlivosť, avšak napriek tomu manžel žalobkyne v 1. rade do dvoch týždňov od hospitalizácie v nemocnici zomrel. V nedeľu ho odviezla na hospitalizáciu, a o dva týždne v nedeľu jej z nemocnice telefonovali, že zomrel. Staršia dcéra sa vrátila z Anglicka, pričom na Slovensku bola asi 2 dni, keď manžel zomrel. V čase, keď T. K. dostal chrípku, bol invalidným dôchodcom, žalobkyňa v 1. rade bola vtedy zamestnaná. Prvý týždeň hospitalizácie manžela chodila do práce, na druhý týždeň jej zamestnávateľ naznačil, aby si zobrala dovolenku, vtedy nespala, za 2 týždne schudla asi 5-6 kg. Po smrti manžela nemohla vôbec zaspať po dobu 10 dní, čo ju donútilo navštíviť obvodnú lekárku, ktorá jej predpísala Stilnox - liek na spanie, ktorý berie 12 rokov, pretože bez neho som nedokázala zaspať. Týždeň po smrti manžela bola ešte doma, mala som dovolenku. Okrem nespavosti asi po pol roku po smrti manžela postrehla, že bola stále smädná, že mala pocit suchosti v ústach a v očiach. Krčný lekár jej skonštatoval reumatologické ochorenie, tzv. Sjögrenov syndróm, a pridružila sa jej aj astma. Domnieva sa, že smrť manžela a okolnosti, ktoré jej predchádzali, boli spúšťačom oboch ochorení. Od smrti manžela som „prestala žiť“, pretože s manželom aj s oboma dcérami chodievali na Lodenicu na

kajaky, bicyklovať sa, lyžovať. Teraz, keď ju volá partia na hociktorú z týchto športových aktivít, rozplačem sa, a nikam nejde. Chodievali aj na plesy, aj na diskotéky, keď manžel žil. Manžel kúpil záhradnú chatku v Šípkovom, ktorú vlastní doteraz, ktorú bude musieť predať z finančných dôvodov.

18. Žalobkyňa v 1. rade počas výsluchu Ďalej uviedla, že predtým jej manžel nemal iné vážnejšie ochorenie. V minulosti utrpel úraz hlavy, čo bolo ešte v roku 1989, avšak nemocnicu na to upozornila počas hospitalizácie vo februári 2007, priniesla lekársku správu o tomto úraze a o jeho vyšetrení, a to ešte v prvý deň hospitalizácie manžela. Lekárka reagovala, že to nesúviselo s ochorením, pre ktoré bol manžel hospitalizovaný z pre horúčky a halucinácie spojených s chrípkou. Netrpel psychologickými ani psychiatrickými diagnózami. Nemal problémy s ľadvinami, so srdcom, ani s krvným tlakom. Invalidným dôchodcom bol z dôvodu úrazu hlavy z roku 1989, pretože odvtedy nemal časť lebky. Po úraze hlavy bol hospitalizovaný minimálne 3 týždne. Druhýkrát bol na nejakom pobyte kvôli preskúmaniu jeho zdravotného stavu za účelom posúdenia jeho nároku na priznanie invalidného dôchodku. Bolo to asi 10 dní, medzitým bol aj doma. Bol viac-menej zdravý. Nechodieval k lekárom. Jemu kvôli úraze hlavy iba zakázali surfovať a robiť ťažšie športy, kde by mohol spadnúť na hlavu. K lekárovi išiel iba za 1-2x v roku možno z dôvodu priznania invalidného dôchodku. Pred predmetnou hospitalizáciou bývali s manželom v spoločnej domácnosti, vychádzali a žili spolu veľmi dobre. Mali bežné klasické manželské nezhody, keď išiel na pivo alebo keď potrebovali peniaze, tak si potom našiel brigádu. Žalobkyňa v 1. rade zvykla doma variť, manžel občas niečo v domácnosti opravil, keď bolo treba. Na domácnosť prispieval čiastočným invalidným dôchodkom. Občas prispieval odmenou, ktorú dostal, keď brigádoval, napríklad v Taliansku. Cez víkendy chodievali bicyklovať, k rodičom, na Lodenicu. Obaja sme boli veľkí rybári. Mali s manželom veľa spoločného. Invalidita manžela si nevyžadovala starostlivosť inej osoby, manželka mu iba varila. V danom čase bývali všetci štyria v spoločnej domácnosti, takže obe dcéry boli s manželom stále, niekedy aj s ich priateľmi. Staršia dcéra bola iba na pár týždňov v Anglicku, a to presne v čase, kedy bol T. K. hospitalizovaný, kvôli čomu pricestovala naspäť na Slovensko. Po pohrebe otca sa žalobkyňa v 2. rade odsťahovala zo spoločnej domácnosti. Mladšia dcéra sa odsťahovala pred 10 rokmi., ktorá je pri žalobkyni v 1. rade skoro každý deň, pretože býva v Piešťanoch. Dcéry žalobkyne v 1. rade nie sú vydaté, obe študovali v Piešťanoch. Po smrti manžela pracovala asi do roku 2015 v tej istej firme, potom som bola rok dočasne pracovne neschopná, následne asi 1,5 roka na invalidnom dôchodku, potom sa stala starobnou dôchodkyňou. Žalobkyňa v 1. rade začínala pracovať ako laborantka v pekárni, potom na úseku kvality, potom na úseku technológie, potom ako vedúca expedície, potom ako vedúca - zmenový majster, potom ako vedúca prevádzky. Pokiaľ ide o astmu, nemohla ju získať ako následok pracovného prostredia, pretože nerobila priamo vo výrobe pri múke. Žalobkyňa v 1. rade žije v súčasnosti sama.

19. Z výsluchu a z vyjadrení žalobkyne v 2. rade na pojednávaní dňa 11.4.2019 súd zistil, že v čase, keď vo februári 2007 jej otec ochorel na chrípku, bola Anglicku za účelom zostať tam po dobu 4 týždňov. Inak bývala s mojimi rodičmi v spoločnej domácnosti v Piešťanoch. Keď bola v Anglicku, raz jej mam (žalobkyňa v 1. rade) zatelefonovala, že otec mal horúčky a že bol vtedy hospitalizovaný v nemocnici, čo u žalobkyne v 2. rade vyvolalo vážne obavy zo zdravia otca, lebo nikdy predtým nebol v nemocnici hospitalizovaný, s výnimkou hospitalizácie pre úraz hlavy. O pár dní jej mama zase zatelefonovala, že by mala radšej pricestovať domov, že s otcom to bolo vážne. Preto žalobkyňa v 2. rade pricestovala na Slovensko, a keď bola pozrieť otca, už bol v kóme na áre, odvtedy sa už neprebral, a nemohla sa s ním rozlúčiť. Zostala som na pohreb. Po vzájomnej dohode v rodine, po pár dňoch od pohrebu vycestovala naspäť do Anglicka, kde sa jej črtala práca. Rozhodla sa pracovať v Anglicku, pretože nevedela doma vydržať. To malo vplyv aj na skutočnosť, že sa rozišla s niekoľkoročným priateľom, za ktorého by sa možno, za inej situácie, vydala. Dodnes je slobodná. Keď otec zomrel, mala 30 rokov, odvtedy narodeniny neoslavuje. Otec jej chýba, rodičia mali pekný vzťah a aj ona so sestrou mali s oboma rodičmi veľmi dobrý vzťah. Všetci sa chodievali lyžovať, bicyklovať, na prúdy, po prírode, na Lodenicu. Otec mal v úmysle predať byt, zobrať si úver, a kúpiť starší dom v J., kam by sa mohli všetci presťahovať, čo už nestihol zrealizovať. Zomreli síce aj starí rodičia, ale tí už mali svoj vek. Otec mal nedožité 56 rokov, pričom predtým vôbec nebol chorý a mal iba chrípku. Odvtedy každý deň zapaľuje sviečku na jeho pamiatku. Nevedela o tom, že by otec predtým trpel nejakými chorobami. Keď bol nachladený, vyliečil ho čaj so slivovicou. K lekárom vôbec nechodil. Jediný vážny problém mal s úrazom hlavy. V období, keď bol hospitalizovaný, bývala s rodičmi v spoločnej domácnosti, iba práve v tom čase bola vycestovaná v zahraničí. S otcom nemala žiadne vážne spory, chodievala do školy, neskôr pracovala. Otec popri čiastočnom invalidnom dôchodku pracoval po brigádach, zvykol zájsť na pivo, potom na bicykli domov. Ona večer zvykla vyjsť von s kamarátkami, neskôr s priateľom. Po večeroch sa zvykol doma spoločne pozerať televízor. Mamu otec nikdy nebil. O otca sa nebolo treba starať ani po

jeho úraze hlavy, žalobkyňa v 2. rade mu iba navarila, ak bolo treba. Žalobkyňa v 2. rade študovala v Piešťanoch. Okrem hospitalizácii po úraze hlavy otec nebol hospitalizovaný v nemocnici, nebol liečený na psychologické ani na psychiatrické diagnózy. S otcom nebolo nikdy treba chodiť k žiadnemu lekárovi. Po úraze hlavy otec najprv poberal plný invalidný dôchodok, neskôr iba čiastočný invalidný dôchodok, často si privyrábal u známych. Poznal sa s mnohými ľuďmi. Žalobkyňa sa vôbec nepodieľala finančne na spoločnej domácnosti s rodičmi, svoje príjmy si nechávala pre seba, a miňala ich na seba.

20. Z vyjadrení právneho zástupcu žalobkyň na pojednávaniach v dňoch 24.1.2019 a 4.6.2019 súd zistil, že žalobkyne sa žalobou primárne domáhajú ochrany ich osobnosti, a to práva na súkromný a rodinný život. Až v druhom rade sa domáhajú tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého T. K., keďže postupom žalovanej došlo k pretrhnutiu ďalšej tvorby a rozvoju vzťahov manžela a otca žalobkyň s ostatnými ľudskými bytosťami, ako i z dôvodu prevencie pred neoprávnenými postupmi. Dĺžka postupu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti T. K. v zariadení žalovanej bola non lege artis, bola neakceptovateľná z hľadiska záchrany jeho života a predídeniu úmrtia. Po žalovanej, v rukách ktorej je život pacienta, ktorý má zachrániť, je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie musí nutne niesť zodpovednosť. Strata manžela a otca žalobkyň je dôsledkom tohto postupu non lege artis, ktorý bol zásahom do ich osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život.

21. Z vyjadrení právneho zástupcu žalovanej na pojednávaniach v dňoch 24.1.2019 a 4.6.2019 súd zistil, že žalovaná zastávala názor, že nebola preukázané absenciu príčinná súvislosť medzi konaním žalovanej a úmrtím T. K., že nebol preukázaný úmysel pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej. Rozhodnutie krajského súdu vo veci vylúčeného nároku pôvodnej žalobkyne v 3. rade, je, podľa jeho názoru, založené na domnienke odňatia možnosti záchrany života, a ani znalec sa jednoznačne nevyjadril, či také konanie bolo príčinou smrti, t. j. príčinná súvislosť sa javí ako možná, a nie ako istá. Mal za to, že nie každé non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti zakladá nárok na nemajetkovú ujmu podľa Občianskeho zákonníka. Je nutné posudzovať vždy celkovú anamnézu pacienta, sled udalostí a predchádzajúcu liečbu pacienta. Namietol výšku uplatnených súm, ktoré majú, podľa jeho názoru, likvidačný charakter pre žalovanú. Mal za to, že nevykonaním ďalších navrhovaných dôkazov, t. j. kontrolného znaleckého posudku alebo konfrontácie znalca a výsluchu bývalého priateľa žalobkyne v 2. rade, by došlo k porušeniu práv žalovanej. Bolo preukázané, že žalobkyne nežili v spoločnej domácnosti a že pán K. sa aktívne nestaral o svoje zdravie. Mal za to, že nebola ani preukázaná ujma žalobkyň.

22. Súd v e c p r á v n e p o s ú d i l nasledovne:

23. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., v znení účinnom v rozhodnom období (február 2007 až marec 2007), poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

24. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

25. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (zverejnený v Zbierke zákonov ako oznámenie č. 209/1992 Zb.), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

26. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“ v príslušnom tvare), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

27. Podľa § 13 ods. 1 a 2 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa

odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

28. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

30. Podľa § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

31. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

32. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

33. Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

34. Podľa § 420 ods. 3 OZ, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

35. Podľa § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

36. Podľa § 447b OZ, poškodený má nárok na jednorazové vyrovnanie, ktoré sa posúdi, a suma jednorazového vyrovnania sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

37. Podľa § 449 ods. 2 OZ, pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

38. Rešpektovanie súkromného života musí taktiež zahŕňať do určitej miery aj právo vytvárať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva /ďalej len „ESLP“/ vo veci Niemitz verzus Nemecko zo dňa 16.12.1992). Súčasťou súkromného života je rodinný život, zahŕňajúci nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými, bez ohľadu na to, čo spolu trvale žijú alebo nie, ide napríklad tiež o vzťahy medzi vnukmi a prarodičmi alebo medzi dospelými deťmi, žijúcimi vo vlastných rodinách, a ich rodičmi (rozsudok ESLP vo veci Marckx verzus Belgicko z roku 1979).

39. Podľa § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

40. Podľa § 185 ods. 1, ods. 2 CSP, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

41. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

42. Vykonaným dokazovaním listinami, a to . listinami, a to žiadosťou žalobkyne v 1. rade adresovanou riaditeľke ÚDZS, oznámením ÚDZS zo dňa 14.8.2007, žiadosťou žalobkyne v 1. rade zo dňa 17.9.2007, oznámeniami UNIQUA poisťovne, a. s. z 12.3.2008 a z 19.12.2008, obsahom spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/100/2003, výsluchom svedka B. X., výsluchmi a vyjadreniami žalobkyň, vyjadreniami právnych zástupcov strán sporu, lekárskymi správami o zdravotnom stave žalobkyne v 1. rade, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o vdovskom dôchodku, lustráciou v Sociálnej poisťovni, súd mal z a p r e u k á z a n é, že žalobkyňa v 1. rade je vdovou po neb. T. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. 4.3.2007

a žalobkyňa v 2. rade, aj pôvodná žalobkyňa v 3. rade sú ich spoločnými dcérami. Všetci traja žili v usporiadanej, harmonickej rodine s bežnými rodinnými problémami. Rodina chodievala spolu na výlety, na spoločenské akcie, kajakovať, na lodenicu, lyžovať, bicyklovať sa. Vzťahy v rodine boli tak dobré, že už dospelé dcéry žalobkyne v 1. rade a neb. T. K. prespávali v byte rodičov niekedy aj s ich priateľmi. T. K. za svojho života netrpel žiadnymi vážnymi zdravotnými problémami, okrem prípadu, keď utrpel vážny úraz hlavy v roku 1989, následkom čoho musel byť hospitalizovaný, bol dočasne pracovne neschopný, následne uznaný za plne invalidného, a po niekoľkých rokoch za čiastočne invalidného. Samotný T. K. a jeho okolie jeho invaliditu nepociťovalo ako výraznú zmenu v jeho osobnosti či v správaní. Jeho invalidita si nevyžadovala starostlivosť či opateru inej osoby. Jediné obmedzenia, ktorá pociťoval, boli, že musel nosiť čiapku, keďže mu chýbala časť lebečnej kosti, a aby mal chránenú hlavu pre prípad úrazu, a nemohol sa výrazne fyzicky namáhať. Ďalší obmedzením bolo, logicky, zníženie príjmu, keďže bol invalidný. Inak ani on, ani rodina nebolo jeho invaliditou nijako obmedzená. T. K. bol spoločenským človekom, vyhľadával rôzne spoločenské akcie, športové podujatia, občas zašiel s kamarátmi na pivo, ak mohol privyrábal si na brigádach alebo u známych. Keď im dcéry vyrástli, zvykol chodiť medzi rovesníkov s manželkou (žalobkyňou v 1. rade). Dospelé dcéry sa pridali iba výnimočne, keďže už mali svoje záujmy.

43. Dňa sa T. K. 16.2.2007 necítil dobre, máľ zvýšenú teplotu a zvracal, následkom čoho s ním išla žalobkyňa v 1. rade na pohotovosť. V nedeľu 17.2.2007 začal hovoriť nesúvisle, mal halucinogénne stavy, na čo žalobkyňa v 1. rade telefonovala na lekársku pohotovosť, pričom lekár jej telefonicky odporučil prísť s chorým pacientom osobne, aby zmenil lieky na penicilín. Po naordinovaní penicilínu, na žiadosť žalobkyne v 1. rade o vyšetrenie jej manžela T. v zariadení žalovanej bol manžel a otec žalobkyň prijatý na interné oddelenie žalovaného, kde bol hospitalizovaný do 23.2.2007. V období od 23.2.2007 do smrti manžela a otca žalobkyň, t. j. do 4.3.2007, bol manžel a otec žalobkyň hospitalizovaný na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny, pričom diagnostika a liečba boli zamerané na komatózny stav s postupne sa zhoršujúcimi životnými funkciami.

44. Keďže žalobkyňa v 1. rade bola nespokojná s prístupom a s diagnostikovaním ochorenia jej manžela zdravotníckom zariadení žalovanej, požiadala ÚDZS o prešetrenie postupov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti tesne pred a počas hospitalizácie jej manžela, T. K., v dňoch od 16.2.2007 až do jeho smrti, do 4.3.2007.

45. Z výsledku šetrenia ÚDZS vyplýva, že manžel žalobkyne v 1. rade a otec žalobkyne v 2. rade (aj pôvodnej žalobkyne v 3. rade) bol prijatý na interné oddelenie žalovanej dňa 18.2.2007, na ktorom bol hospitalizovaný do 23.2.2007 a kde mu boli poskytnuté všetky vyšetrenia na objasnenie horúčkovitého stavu, ako aj antibiotická a podporná liečba pre príznaky infekcie dýchacích ciest. Neurologické konzílium bolo vyžiadané do 24 hodín po prijatí (za 5 dní hospitalizácie na internom oddelení bolo realizované trikrát). Napriek progresii neurologických príznakov však nebola indikovaná a realizovaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až dňa 26.2.2007 (názor neurológa mohol byť ovplyvnený nesprávne hodnoteným CT mozgu 20.2.2007). Je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá až 26.2.2007 už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia (hoci výhľady na vyliečenie aj pri včasnej diagnostike boli neisté). Neurologické konziliárne vyšetrenia (stále sa meniacimi lekármi) neboli prínosom v diagnostike, ani v liečbe. Biochemický a cytologický nález odobratého likvoru (mozgomiechovej tekutiny) bol už potom vysoko suspektný pre herpetický zápal mozgu.

46. Následkom zistení ÚDZS bola žalobkyňa v 1. rade nahradená skutočnou škodou titulom nákladov na pohreb a nákladov súvisiacich s pohrebom, ako aj jednorazové odškodné, ktoré jej vyplatila UNIQA poisťovňa, a. s. ako súčasť poisťného planenia z poisťnej zmluvy, ktorú mala táto poisťovňa uzavretú so žalovanou, pričom poisťnou udalosťou bolo úmrtie T. K.. Žalobkyňa v 1. rade následne listom požiadala žalovanú o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 500.000,- Sk (16.596,96 eura), ktorú omylom označila ako škodu, avšak bezvýsledne.

47. Počas hospitalizácie T. K.É. v rozhodnom období v roku 2007 bola žalobkyňa v 2. rade ev Anglicku, kam vycestovala iba na pár týždňov za účelom zárobku: po dvoch telefonátoch od matky (žalobkyňa v 1. rade) pricestovala na Slovensko, keďže vedela, že otec (T. K.) bol hospitalizovaný v nemocnici, hlavne preto, že predtým otec nemával skoro žiadne zdravotné problémy, a už vôbec nebol hospitalizovaný v nemocnici (okrem hospitalizácie v roku 1989 následkom vážneho úrazu hlavy). Napriek tomu sa už

nestihla s otcom rozlúčiť, lebo v čase jej príchodu do G. bol T. K. v kóme, z ktorej sa už neprebral, a zomrel.

48. V rozhodnom čase, keď bol T. K. hospitalizovaný v zdravotníckom zariadení žalovanej, žili všetci štyria v spoločnej domácnosti, v jednom byte v G.. Dcéry boli dospelé, no doposiaľ nie sú vydaté. Po smrti T. K., aj počas jeho hospitalizácie, žalobkyňa v 1. rade výrazne schudla, nebola vôbec spať po dobu 10 dní, čo ju prinútilo navštíviť lekára, ktorý jej predpísal hypnotiká - lieky na spanie, ktoré berie doposiaľ, a je od nich závislá, pokúšala sa ich vysadiť, avšak neúspešne. Asi týždeň po pohrebe sa vrátila do zamestnania, kde pracovala asi do roku 2015, potom bola asi rok dočasne pracovne neschopná, potom jej bol priznaný na dobu asi 1 a 1/2 roka invalidný dôchodok, potom sa stala starobnou dôchodkyňou. Po asi pol roku sa jej pridružili zdravotné problémy ako reumatologické ochorenie - tzv. Sjögrenov syndróm na slinných žľazách, ktorý sa prejavuje výraznými až neprijemnými pocitmi sucha očí a v ústach. Dostala aj astmu. Tieto dve diagnózy pripisovala veľkým stresom, ktorým bola vystavená, počas hospitalizácie jej manžela v roku 2007 a po jeho smrti. Žalobkyni v 1. rade bol priznaný vdovský dôchodok, navyše poisťovňa UNIQA jej vyplatila jednorazové odškodné prevyšujúce sumu 4.000,- eur ako pozostalej manželke zomrelého podľa zákona o sociálnom poistení. Pred smrťou manžela rada chodievala do spoločnosti, no teraz radšej odmietne, aj ponuky na výlety, čo predtým rada absolvovala. Už sa nevie tešiť so spoločných akcií tak, ako v minulosti, keďže tam chodievala s manželom. V súčasnosti býva sama, náklady s bývaním a so živobytím si hradí sama, je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku v celkovej sume 704,30 eura mesačne. Bude musieť predať chatu, ktorá bola kúpená ešte za života jej manžela, lebo si ju nemôže finančne dovoliť.

49. Žalobkyňa v 2. rade pár dní po pohrebe odcestovala do Anglicka za prácou, lebo nevedela doma vydržať, všetko jej pripomínala otca, s ktorým mala dobrý vzťah. O pohrebe zároveň opustila spoločnú domácnosť s vedomím, že mama (žalobkyňa v 1. rade) nebude sama, že s ňou bude ešte sestra žalobkyne v 2. rade (pôvodná žalobkyňa v 3. rade). Pred pohrebom bola síce vycestovaná v Anglicku, ale iba na pár týždňov, inak zdieľali spoločnú domácnosť, Finančne vôbec neprispievala na chod domácnosť, všetko, čo si zarobila, minula na svoje potreby. Nakoľko sa od pohrebu neprisťahovala naspäť na Slovensko, rozpadol sa jej niekoľkoročný vzťah s priateľom, za ktorého by sa pravdepodobne vydala. Keď umrel jej otec, mala 30 rokov, a odvtedy už narodeniny neoslavuje. Otec jej veľmi chýba, mali pekný vzťah.

50. Pôvodná žalobkyňa v 3. rade sa od matky odsťahovala asi pred 10 rokmi, ale býva v Piešťanoch, preto matku stále navštevuje. Žalobný nárok žalobkyne v 3. rade bol vylúčený na samostatné konanie, v ktorom už súd právoplatne rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. V súčasnosti sa spis vo veci vylúčeného nároku nachádza na dovolacom súde z dôvodu podania dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý potvrdil uznesenie tunajšieho súdu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Vo veci vylúčeného nároku vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 14C/100/2013 bol podaný znalecký posudok znaleckou organizáciou, pričom prvý, zamietajúci, rozsudok bol zrušený odvolacím súdom, pričom v zrušujúcom uznesení vyslovil právne závery, ktorým bol súd vo veci vylúčeného nároku viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

51. Žalobný nárok žalobkyne v 3. rade bol vylúčený na samostatné konanie iba preto, že ona jediná bola súdom oslobodená od platenia súdnych poplatkov, a nebola u nej žiadna prekážka podmienok konania. Inak nebol daný žiadny dôvod pre vylúčenie nároku žalobkyne v 3. rade na samostatné konanie, keďže vychádza z toho istého skutkového a právneho základu.

52. Keďže vo veci vylúčeného nároku, pôvodne vedeného v tomto spore, ktorý vychádza z toho istého skutkového a právneho základu, bolo vykonané dokazovanie znaleckou organizáciou, a odvolací súd vyslovil svoj právny názor vzrušujúcom uznesení, konajúci súd bol názoru, že je ním viazaný aj v tejto veci (sp. zn. 5C/30/2009). K tomuto konajúci súd poznamenáva, že aj keby ním viazaný nebol, plne sa stotožňuje s právnym názorom a so závermi uvedenými v uznesení Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/26/2016 zo dňa 31.1.2017 tak, ako sú popísané na str. 8 a 9 odôvodnenia tohto rozsudku.

53. Konajúci súd mal za preukázané, že v období hospitalizácie T. K. od 23.2.2007 do 26.2.2007, nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u neho aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23.2.2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26.2.2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna

antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite. Postup žalovanej v období od 23.2.2007 do 26.2.2007, s prihliadnutím na závažný stav pacienta, nesporne kvalifikovaný ako postup non lege artis, nemožno vyhodnotiť ako trojdňové „omeškanie“ s vykonaním vyšetrovacieho zdravotníckeho úkonu, ale ako porušenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytnúť ju správne a preto postupom žalovanej v uvedenej dobe nebol naplnený cieľ podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., ktorým je uzdravenie osoby alebo zlepšenie jej stavu, pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Nedošlo tak k včasnému zisteniu choroby a účinnej liečbe smerujúcich na záchranu života. Včasná a účinná liečba bola v danom prípade mimoriadne dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa znaleckého posudku u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80% a u liečených pacientov len od 20 do 30%. Táto jedinečná šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť otcovi žalobkyne zo strany žalovanej poskytnutá (práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť). Záver znaleckého posudku o tom, že matematicky nie je možné vyjadriť obmedzenie šancí na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu otca žalobkyne, ak by nedošlo k postupu non lege artis, je bez právneho významu (prognóza quad vitam, t. j. z hľadiska prežitia), pretože po žalovanej (v rukách ktorej je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť, pokiaľ medicínsky následok správneho postupu mohol mať vplyv na vývoj poruchy zdravia (ktorá skutočnosť bola v danom prípade znaleckým dokazovaním preukázaná). Otázka, či žalovaná porušila v rámci v rámci liečebnopreventívnej starostlivosti o poškodenú určitú konkrétnu právnu povinnosť alebo nie, je otázkou právneho posúdenia veci, zodpovedanie ktorej patrí súdu, a nie znalcovi (porov. uznesenie NSSR sp. zn. 6Cdo/168/2010 zo dňa 9.11.2011.). V danom prípade má veľký význam aj zistenie, že včasným stanovením správnej diagnózy mohla žalovaná prispieť k predĺženiu života T. K.. Vo veciach týkajúcich sa poskytovania zdravotnej starostlivosti totiž nie je možné mať istotu na 100 % o možnom vyliečení alebo nevyliečení pacienta, či odvrátení možných trvalých následkov, čo dokonca smrti.

54. Súd nevykonal dokazovanie ďalšími svedkami, ani fotografiami rodiny, ani kontrolným znaleckým dokazovaním, ani vylúčením znalca, pretože to nepovažoval za potrebné pre zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej. Súd dodáva, že vo veci vylúčeného nároku bol podaný znalecký posudok znaleckou organizáciou, pričom ani odvolací súd vo veci vylúčeného nároku nenamietol, že by tento posudok nebol dostatočný pre rozhodnutie vo veci.

55. Porušenie prevenčnej povinnosti (podľa § 415 OZ) znamená súčasne porušenie právnej povinnosti v zmysle § 420 O. z., je teda jedným zo základných predpokladov i všeobecnej zodpovednosti za škodu. Žalovaná predstavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, konkrétne nemocnicu, miesto, kde pacienti prichádzajú s dôverou (vrátane dôvery ich rodinných príslušníkov), že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že lekári sú dostatočne kvalifikovaní (a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale aj hlboko ľudský) a postupujú v súlade s lekárskou etikou (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22.12.2015).

56. Ustanovenie § 4 ods. 3, druhej vety zákona č. 576/2004 Z. z., definuje správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti tak, že sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby, s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Podľa záverov znaleckého posudku v období hospitalizácie otca žalobkyne od 23.2.2007 do 26.2.2007, nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u neho aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23. februára 2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26. februára 2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite.

57. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti, je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé (mohli) zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote otca žalobkyne, k čomu nedošlo, pretože zdravotný stav otca žalobkyne bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovaného a neeliminované riziko sa naplnilo úmrtím pacienta. Podľa § 415 OZ je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno po ňom požadovať a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku

škody na živote (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 618/2001). Preto nevykonaním včasnej lumbálnej punkcie (t. j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou správne) nedošlo k zamedzeniu rizika úmrtia (škody na živote) otca žalobkyne, ktorý zomrel, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti.

58. Zodpovednosť nemocnice ako zdravotníckeho zariadenia za neprávnený zásah do ochrany osobnosti je daná analogicky podľa § 420 ods. 2 OZ, keďže na poskytovanie zdravotnej starostlivosti použila svojho zamestnanca, príp. zamestnancov - lekárov a zdravotný personál. V danom prípade je nepodstatné, či postup pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti non lege artis bol žalovanou zavinený úmyselne alebo z neobstaranosti (na porov. Rozsudok Okresného súdu Senica sp. zn. 3C/174/2009 zo dňa 16.11.2011).

59. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti má byť tiež adekvátne individuálnym okolnostiam prípadu, čo v danom prípade znamenalo prihliadať na vek otca žalovanej, jeho komplexný zdravotný stav a dovtedajšie diagnózy, progresiu neurologických príznakov i zhoršujúce sa životné funkcie (došlo k prekladu pacienta z interného oddelenia na oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny). Ak u takéhoto pacienta malo vyplynúť podozrenie na neuroinfekciu už dňa 23. februára 2007 (bod 3 znaleckého posudku) a za účelom ďalšej diferenciálnej diagnostiky mala byť vykonaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až 26.2.2007, ide o neakceptovateľnú dĺžku postupu non lege artis, z hľadiska záchrany života a predídenia úmrtia otca žalobkyne.

60. Ústava Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) v čl. 40 garantuje každej fyzickej osobe právo na ochranu zdravia a preto zásah do ústavou chránenej hodnoty sa prirodzene musí spájať s náležitou ústavne garantovanou ochranou tejto hodnoty. Neprávnený zásah do práva na ochranu zdravia, nekonaním lege artis, predstavuje fatálne zlyhanie, ktoré je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyliečenie z choroby, záchrana života a zabránenie vzniku zdravotných komplikácií (§ 3 ods. 4 písm. a/, b/, c/, d/ zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Vzhľadom k tomu, že medicínsky následok postupu non lege artis mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pacienta, nemohla byť vylúčená zodpovednosť žalovanej ako zdravotníckeho zariadenia (skutočnosť, že následok postupu nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia, nepredstavuje vylúčenie zodpovednosti za nesprávny medicínsky postup).

61. Postmortálna ochrana osobnosti je ochrana osobnosti mŕtvej fyzickej osoby uplatňovaná osobami stanovenými v § 15 O. z., a to najmä z dôvodu jej pamiatky, významu a posmrtných záujmov zosnulej fyzickej osoby. Od uvedeného je treba odlišiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku neprávneného zásahu do osobnosti žalobkyne (ako čiastkového osobnostného práva a to práva na súkromný a rodinný život).

62. Smrť blízkej osoby môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplnenie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť.

63. V situácii, keď došlo k neprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chránených ustanovením § 11 OZ, ktorého súčasťou je aj rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva neodčiniteľnou ujmovou, ktorá postihuje všetkých ostatných členov rodiny, potom je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 OZ, primeraným prostriedkom obrany proti neprávnenému zásahu rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2951/2004 zo dňa 15.7.2005).

64. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, je závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v

iných prípadoch (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14). Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška reľutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu, tak ako to vyplýva z rozsiahlej judikatúry súdov v oblasti ochrany osobnosti.

65. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zistenie, či by za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby (uznesenie ÚS SR č. k. III. ÚS 154/2011-15 zo dňa 13.4.2011).

66. Osobnosť fyzickej osoby tvoria mnohé zložky, z ktorých v žiadnom prípade nemožno vylúčiť zložku zdravia fyzickej osoby, keďže táto zložka je výslovne uvedená v ust. § 11 OZ. Je potom nepochybné, že nároky uplatnené podľa ustanovenia § 13 OZ nemožno zmiešavať s nárokmi na náhradu škody podľa ustanovenia §16 a § 444 OZ (z rozsudku NS ČR sp. zn. 30 Cdo/2485/2004 zo dňa 15.7.2004).

67. Občiansky zákonník umožňuje v ustanovení § 13 ods. 1 postihnutej fyzickej osobe domáhať sa proti subjektu zásahu najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jej osobnosti a aby sa odstránili následky zásahu, keď zákon len príkladmo vymedzuje konkrétne právne prostriedky ochrany práv fyzických osôb spojených s ich osobnosťou a uvedených v ustanovení § 11 a § 12 Občianskeho zákonníka a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, prečo ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo toto zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 (novela Občianskeho zákonníka č. 87/1990 Zb. s činnosťou od 27.3.1990) priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Následne aké zadosťučinenie v peniazoch (po splnení zákonom predpokladaných podmienok) sa bude javiť primeraným, bude závisieť na posúdení súdu (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). To neznamená, že neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby nemôže dôjsť aj ku vzniku majetkovej (hmotnej, materiálnej) ujmy - škody. Táto sa ale podľa výslovnej úpravy § 16 Občianskeho zákonníka riadi, čo do podmienok vzniku, spôsobu a rozsahu náhrady škody všeobecnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.3.2010).

68. Občiansky zákonník však zabezpečuje občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby i po jej smrti (tzv. postmortálna ochrana). Podľa výslovnej úpravy § 15 Občianskeho zákonníka vzniká smrťou fyzickej osoby určitým (taxatívne) vymedzeným osobám, ktoré neboli samy neoprávneným zásahom postihnuté, zo zákona (ex lege) zvláštne subjektívne občianskej právo určené k uplatneniu ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Ide pritom o celkom zvláštnu zákonom predvídateľnú situáciu, keď nie je podstatné, či sú uvedené fyzické osoby súčasne dedičmi po zomrelej fyzickej osobe (nejde o dedičské nástupníctvo). Právo podľa § 15 ods. 1 Občianskeho zákonníka je pôvodným (originálnym) právom na občianskoprávnu ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Preto u osôb tu uvedených nejde o nejaký druh právneho nástupníctva do práva po zomrelej fyzickej osobe, ale o vznik zvláštneho, pôvodného (originálneho) osobnostného práva. Zo znenia uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že osoby v ňom uvedené uplatňujú ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.3.2010).

69. Úlohou inštitútu postmortálnej ochrany osobnosti je, aby fyzická osoba mala zabezpečenú účinnú ochranu osobnosti nielen po celú dobu svojho života, ale aj po jej smrti. Táto zákonná úprava zabezpečuje možnosť ochrany pred neoprávnenými zásahmi znevažujúcimi pamiatku (pietu) zomrelej fyzickej osoby aj v čase, kedy fyzická osoba ako subjekt osobnosti už nie je nažive (.....) Ide tu o zvláštne právne nástupníctvo (sukcesiu), na základe ktorého patrí ex lege určitým osobám pôvodné (originárne) subjektívne právo k uplatneniu ochrany osobnosti iného - zomrelej fyzickej osoby. Pre vznik tohto subjektívneho práva osobám uvedeným v § 15 OZ nie je podstatné, či sa neoprávnený zásah do osobnosti zomrelej fyzickej osoby stal ešte za jej života alebo až po jej smrti. Hmotnoprávnym

predpokladom, za splnenia ktorého osoby uvedené v § 15 OZ môžu s úspechom toto právo uplatniť, je smrť fyzickej osoby. Predmetom tohto subjektívneho práva sú napriek smrti fyzickej osoby naďalej pretrvávajúce hodnoty, a to pamiatka zomrelého, celková pieta k nemu a spomienka na neho, teda posmrtné záujmy fyzickej osoby (pozri Karel Knap, Jiří Švestka a kolektív, „Ochrana osobnosti podle občanského práva“ Linde, Praha, a. s., str. 81 a nasl.). Podstatou a zmyslom postmortálnej ochrany osobnosti teda je umožniť po smrti fyzickej osoby uplatniť jej najbližším príbuzným právo na ochranu jej osobnosti, a tak čeliť neoprávneným zásahom, ktoré znevažujú (zneuctujú) pamiatku, pietu a spomienku zomrelej fyzickej osoby. Takýmito zásahmi sú neoprávnené zásahy do cti, dôstojnosti zomrelej fyzickej osoby, do jej povesti a mena, do telesných pozostatkov zomrelého, ak ich možno identifikovať a pod. Treba zdôrazniť, že zvláštne subjektívne právo osôb vymedzených v § 15 OZ na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelého nie je, čo do obsahu a rozsahu, zhodné s vlastným osobnostným právom zomrelej fyzickej osoby (rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/92/2015 zo dňa 22.2.2017).

70. Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 13.10.2011 sp. zn. 3 Cdo 84/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 38, ročník 2012 (R 38/2012) síce vyslovil názor, že nie je vylúčené, že určitý zásah, ku ktorému došlo po smrti fyzickej osoby, je neoprávneným zásahom nielen do osobnosti zomrelého (napríklad jeho občianskej cti a dôstojnosti), ale zároveň aj do osobnosti pozostalých (napríklad do ich práva na súkromie, zachovanie úctivej pamiatky na zomrelého), a že podľa individuálnych okolností, za ktorých došlo k takémuto zásahu, prichádza preto do úvahy tak možnosť tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého v zmysle ustanovenia § 15 OZ, ako aj možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby v zmysle § 11 až 13 OZ. V tejto veci ale nevyslovil názor, že žalobcovia môžu súčasne uplatniť tzv. postmortálnu ochranu osobnosti zomrelého podľa § 15 OZ a zároveň aj ochranu svojej osobnosti podľa § 11 až 13 OZ, t. j. uplatniť obidva nároky kumulatívne, ale práve naopak uviedol, že žalobcovia majú právo zvoliť si jednu z týchto možností, a že v danom prípade si zvolili druhú z nich (rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/92/2015 zo dňa 22.2.2017).

71. Právo na ochranu života ako súčasť jednotného (subjektívneho) osobnostného práva, neoddeliteľne spojeného s osobnosťou fyzickej osoby, E. B., zaniklo jeho smrťou, ktorý zánik je totožný s okamihom zásahu. Napriek tomu, že išlo o zásah jednoznačne neoprávnený a protiprávny, jeho okamihom - smrťou zaniklo právo tejto, konkrétnej fyzickej osoby postihnutej zásahom, domáhať sa ochrany v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka proti subjektu zásahu - žalovanému, ktoré ako nemajetkové právo netvorí súčasť dedičstva a neprechádza na osoby uvedené v § 15 Občianskeho zákonníka. Na dedičov ani na osoby uvedené v § 15 Občianskeho zákonníka nemohlo prejsť preto ani právo na nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktoré pre svoju osobnú povahu bolo viazané výlučne na dotknutú fyzickú osobu a okamihom zásahu - smrťou zaniklo. Preto poskytnutím nemajetkovej ujmy v peniazoch niekomu inému by stratilo nielen svoju satisfakčnú funkciu, ktorým má byť zmiernenie nemajetkovej ujmy zomrelej fyzickej osoby, ale vzhľadom na totožnosť zásahu s následkom, by nadobudlo výlučne majetkový charakter (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.3.2010).

72. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, a teda aj rodinného, života musí obsahovať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými osobnosťami, aby bolo možné, okrem iného, tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom ku vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález ÚSČR sp. zn. PL ÚS 16/04 zo dňa 4.5.2005). Strata blízkej osoby je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť (nález ÚSČR sp. zn. I.ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015). Preto šokujúca smrť maloletej dcéry žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca.

73. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú 1.) závažnosť vznikutej ujmy, 2.) ako aj okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. V dôsledku neoprávneného zásahu, ktorý bol spôsobený nezodpovedným správaním žalovaného v 1. rade pri prevádzke motorového vozidla, došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu žalobcov so zomrelou maloletou dcérou. Pri posudzovaní miery závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcov súd sa musel zaoberať kritériami, akými sú kvalita vzájomného vzťahu,

otázka hmotnej závislosti pozostalého po usmrtenej osobe, miera, do akej psychická bolesť zo straty blízkeho človeka prerastá až do duševného ochorenia, spôsob obmedzenia bežných aktivít pozostalých v pracovnom, v súkromnom a v spoločenskom živote, ďalej či žalobcami prežívaná strata dieťaťa jeho rodičmi je závažnejšia než obvyklá pri takomto zásahu, či sa rodičia podrobili aj osobitnej liečbe.

74. V danom prípade bolo preukázané preukázanie protiprávneho (neoprávneného) zásahu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, vrátane príčinnej súvislosti, objektívne spôsobilého ohroziť alebo narušiť osobnosť fyzickej osoby. Obe žalobkyne sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnosti - práva na život - neb. T. K., v rámci tzv. postmortálnej ochrana, a zároveň podľa § 11, §13 OZ titulom neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv, t.j. práva na súkromný a rodinný život žalobkýň v 1. a v 2. rade.

75. Konajúci súd zastáva názor, že obsah práva žalobkýň ako osôb uvedených v §15 Občianskeho zákonníka nie je zhodný s obsahom práva zomrelého T. K., ktorému bolo zasiahnuté (žalovaným) do osobnostného práva, práva na život, pretože do obsahu práva týchto osôb nepatrí právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Inak povedané, smrťou poškodeného T. K., právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do jeho osobnosti, a to do jeho práva na život, okamihom jeho smrti zaniklo. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodovacia prax uvedenú odsekoch 67. až 70. tohto odôvodnenia. Žaloba je preto v časti tohto žalobného nároku u oboch žalobkýň nedôvodná. Do zásahu osobnosti nebohého T. K. nepochybne došlo, avšak táto skutočnosť sama osobe nie je dôvodom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyniam v 1. a v 2. rade, keďže vo vzťahu k nebohému T. K. už tento druh satisfakcie nemôže plniť svoj účel.

76. Nečakaným, šokujúcim úmrtím najbližšieho rodinného príslušníka žalobcov, ktorým bol manžel žalobkyne a otec žalobkyne v 2. rade, nepochybne došlo k zásahu do súkromného a rodinného života jeho najbližších rodinných príbuzných. Nakoľko absolútne a nezvratný následok neoprávneného zásahu, ktorým je smrť blízkeho človeka, je nenapraviteľný a nezvratný, vzhľadom na okolnosti prípadu, na skutočnosť, že T. K. by mohol, pri včasnej a správnej diagnostike s veľkou pravdepodobnosťou (70% až 80 %) ešte žiť, súd považoval základ nároku na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyniam v 1. v 2. rade za dôvodný. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka, ktorá je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého a prerastajúca až do duševného ochorenia, je u oboch žalobkýň nepochybná.

77. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, nastala aj zmena v osobnostiach u oboch žalobkýň. Žalobkyňa v 1. rade už nevyhľadáva spoločnosť, ako kedysi, vznikol u nej návyk na lieky na spanie, ktoré berie na lekárske predpis celé roky od smrti manžela. S manželom žila vo fungujúcom manželstve 30 rokov, a jeho neprítomnosť pociťuje ako nespravodlivú krivdu spôsobenú protiprávnym konaním žalovanej. Vzhľadom na vek žalobkyne v 1. rade, po smrti manžela jej bol priznaný vdovský dôchodok, ktorý poberá doteraz, ktorý jej aspoň čiastočne nahrádza stratu príjmu nebohého manžela. Na astmu a na Sjögrenov syndróm, príčinu ktorých žalobkyňa v 1. rade pripisovala stresom spojeným s hospitalizáciou jej manžela v rozhodnom období a jeho smrťou, súd neprihliadal, pretože ide o subjektívny pocit žalobkyne v 1. rade, pričom tieto diagnózy sa inej mohli prejavíť aj následkom iných tzv. spúšťačov. Na druhej strane súd prihliadol na okolnosti prípadu, že zo strany žalovanej došlo k nesprávnej diagnostike vzhľadom na zvláštny priebeh ochorenia, pričom správnu diagnózu zistila po 3 dňoch, a nie až po niekoľkých mesiacoch, taktiež prihliadol na percentuálnu pravdepodobnosť prežitia jej manžela (70 % až 80%), a preto za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti žalobkyne v 1. rade, konkrétne do jej práva na súkromný a rodinný život, považoval sumu 30.000,- eur.

78. Žalobkyňa v 2. rade od svojich 30. narodenín, kedy zomrel jej otec, už narodeniny neoslavuje. Spomienky na otca a okolnosti, za ktorých umrel, jej sťažovali pobyt v byte v Piešťanoch, kde bývala s rodičmi aj so sestrou, preto sa odsťahovala do Anglicka pár dní po smrti otca, a zostala tam pracovať doposiaľ. S otcom mal veľmi dobrý vzťah, intenzívne pociťuje jeho stratu, a nemôže zabudnúť na to, že sa s ním nemohla na smrteľnej posteli rozlúčiť, keďže bol v kóme, keď ho navštívila. Jej odťahovanie do Anglicka malo za následok rozpad niekoľkoročného vzťahu s priateľom, za ktorého by sa pravdepodobne vydala. Do dnešného dňa je slobodná. Súd prihliadol na tie isté okolnosti prípadu zo strany žalovanej, na percentuálnu pravdepodobnosť prežitia jej otca (70 % až 80%), a preto za primeranú náhradu

nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti žalobkyne v 1. rade, konkrétne do jej práva na súkromný a rodinný život, považoval sumu 18.000,- eur.

79. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd priznal žalobkyni v 1. rade nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom zásahu do jej osobnosti v sume 30.000,- eur, ktorú považoval za primeranú, a žalobkyni v 2. rade v sume 18.000,- eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Celý žalobný nárok o náhradu nemajetkovej ujmy do osobnosti zomrelého manžela a otca žalobkýň v rámci tzv. postmortálnej

80. Na margo procesnej obrany žalovanej, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti non lege artis nebolo v jej prípade úmyselné, súd poznamenáva, že základ nároku pre priznanie nemajetkovej ujmy titulom ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ nezávisí od zavinenia vzniku protiprávneho zásahu. Druh zavinenia (nedbanlivosť, úmysel), prípadne neexistencie zavinenia pôvodcu neoprávneného zásahu môže mať vplyv „iba“ na stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

81. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

82. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

83. Podľa § 255 ods. 2 CSP, mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

84. V tomto spore boli obe strany úspešná v rozsahu 50 %, keďže predmetom sporu boli dva žalobné nároky, z ktorého jeden žalobný nárok súd považoval za dôvodný, pričom výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Druhý žalobný nárok súd u oboch žalobkýň považoval za skutkovo a právne nedôvodný čomu zodpovedá úspech žalovanej. Preto súd rozhodol o trovách konania podľa § 255 ods. 2 CSP, a vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo. Nakoľko žalobkyne tvoria samostatné procesné spoločenstvo, súd musel túto skutočnosť zohľadniť v dvoch samostatných výrokoch o nároku na náhradu trov konania (výroky V a VI.).

85. Predmetné konanie bolo dvakrát prerušené. Prvýkrát bolo prerušené uznesením č. k. 5C/30/20069-97 zo dňa 20.12.2011 do právoplatného skočenia konania vedeného na Ústavnom súde SR pod sp. zn. Rvp 2562/2011, pričom po odpadnutí prekážky súd uznesením zo dňa 13.3.2013 rozhodol, okrem iného, aj o pokračovaní v konaní. Druhýkrát bolo konanie prerušené uznesením č. k. 5C/30/2009-129 zo dňa 10.9.2013 do právoplatného skončenia konanie vedeného na ESLP pod č. 8609/12. Potom, čo súd zistil, že ESLP vyhlásil sťažnosť č. 8609/12 za neprijateľnú, súd pokračoval v konaní bez potreby vydania samostatného uznesenia, keďže došlo k odpadnutiu prekážky, pre ktorú bolo konanie prerušené.

86. Podaním zo dňa 9.6.2016, doručeným súdu dňa 10.6.2016, žalobkyne v 1. a v 2. rade navrhli prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania o vylúčenom žalobnom nároku žalobkyne v 3. rade, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 14C/100/2013 z dôvodu, že vo vylúčenom nároku bolo už rozhodnuté rozsudkom, ktorý bol napadnutý odvolaním, pričom vo veci vylúčeného nároku sa posudzuje ten istý skutkový a právny základ žaloby.

87. Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

88. Podľa § 162 ods. 3 CSP, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

89. Vo veci vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 14C/100/2013 už bolo právoplatne rozhodnuté, kde právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu bolo napadnuté dovolaním ako mimoriadnym opravným prostriedkom. Konajúci súd usúdil, že rozsah vykonaného dokazovania vo veci vylúčeného spolu s dokazovaním vykonaným v tomto spore (sp. zn. 5C/30/2019) je postačujúci pre rozhodnutie vo veci samej, a nepovažoval za potrebné, ani za hospodárne prerušiť konanie do

právoplatného skončenia dovolacieho konania vo veci vylúčeného nároku, čo ani nebolo žiadnou stranou navrhnuté, avšak ohol by konanie prerušiť podľa § 164 CSP prerušiť aj bez návrhu, ak by to považoval za potrebné, hospodárne a účelné. Právoplatnosťou rozsudku vo veci vylúčeného nároku navyše odpadol dôvod, pre ktorý žalovaná strana navrhla prerušiť konanie, preto súdu neostávalo nič iné, iba návrh zo dňa 9.6.2016 na prerušenie konania zamietnuť podľa § 162 ods. 3 CSP spolu s rozhodnutím vo veci samej (výrok VII.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Piešťany do 15 dní od doručenia rozhodnutia, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh; § 363 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších prepisov.